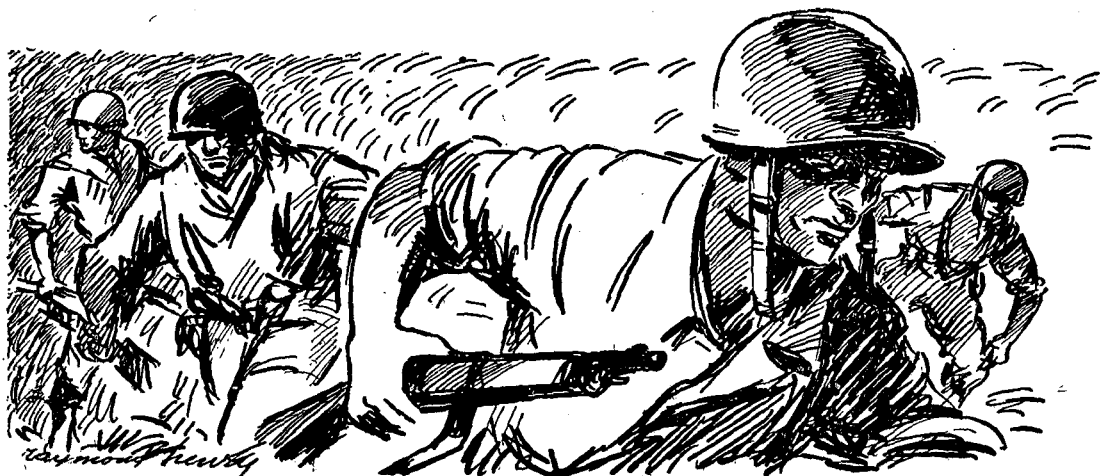

תקנון הקרב החדש לחיל-הרגלים הצרפתי

דברי מבוא

תקנון-התמרון החדש לחיל-הרגלים הצרפתי הנו, במידה לא-מעטה, פרי ותוצאה של גורמים ומניעים אלה. מן הראוי להכירו, ולעמוד על טיבו ומגמותיו. ודאי: לא ה"חידוש", בתור שכזה, הוא החשוב — כי אם מידת התאמה לתנאים ולצרכים. ולא תמיד מגיעים אל זו בדרך החידוש והשינוי דוקא, כי אם — לעתים קרובות למדי — גם בדרך השימוש המושכל, הנכון והנאמן בעקרונות, כללים ודרכי-מעשה אשר כבר נודעו מקודם. נוסחו והוסברו — אלא שלא תמיד טרחו להכירם ולקיימם כראוי.

על כן, סגי מאתנו כל סיסמה או חלך-רוח של "חידושים לשם חידושים". אך, עם זאת, יש והנסיגות לגיבוש צורות-אירגון ואורחות-קרב חדשים מעלים גרעינים חיר-ביים חשובים בהתפתחותן (שהנה, בעצם, התפתחות מתמדת ובלתי-פוסקת) של המשימה הצבאית ושל עשייה בצבאות. ודאי, כי אין לזלזל בנסיגותיו השונים של צבא אשר בריסמך בריטי (ולאו דוקא "שבויה-חידושים") כקפ"סיריל פולס הגדירו, לפני שנתים, כצבא המקנה את האימון-הבסיסי לרגלים הטוב ביותר באירופה.

הסקירות הניתנות בחוברת זו של "מערכות" אינן מנסות לעמוד על מלוא ההיקף של תיקונים, הצעות ורעיונות המתגשמים במערכות צבא צרפת או המנסרים בחלל עולמו — הנוגעים בארגון ומבנה, באימון, בחימוש, באורח ההפעלה הטקטית ועוד, וכן בצירופיהם של של שטחים אלה (למשל — המגמה להנהיג תקדימי-שימוש כפול ליחידת-רגלים — למען סגל אותה להפעלה תכליתית-בתכלית, לסירוגין, במצבים טקטיים שונים

מקובלת — ונכונה — המימרה, כי אף בתקופה חדשה וחדשה זו של התפתחות תנאי-המלחמה ואמנות-המלחמה מוסיף חיל-הרגלים להיות חיל חיוני והכרחי, שבל-עדיו תחסר מערכת-כוחות-הקרב של מדינה את היסוד שלה ואת הלהב שלה, אולם הרבה יותר קשה מניסוחה של מימרה הנה המלאכה של פילוסוף-דרך-למעשה להפעלתו ולהכשרתו של חיל-הרגלים אשר יהיה בה כדי להלוך את צרכיה המציאותיים של התקופה הנוכחית וכדי להצדיק בפועל את המימרה רבת-המשמעות. טבעי הדבר, שבעיה זו חריפה פייכמה לגבי המדינות והאומות אשר לא נחברכו במלוא שפעת-הציוד, המציינת את אדירי העולם הקמוש של ימינו; וכן — לגבי אלו, שהיקף אוכלוסייתן המצומצם יחסית מצריך את השימוש היעיל-בתכלית בכוח-האדם שניתן לגיוס; קרי — אימון והכשרה תכליתיים ומציאותיים ביותר. על כן אין תימה, כי דוקא צרפת אשר שתי ההגדרות הנ"ל גם יחד חלות עליה — היא הצועדת כיום בראש חיפוש-הדרך לחידוש פני חיל-הרגלים ולסיגולו אל צרכיו הטקטיים של אורח-המלחמה החדש. גם נסיגה המר, בראשית שנות מלחמת-העולם השניה, העמידה למדי על הצורך בארגון ואימון מציאותיים ותכליתיים של כוחות-הצבא, אשר לא יפגרו אחרי דרישות הזמן ואשר יקנו לבעליהם מכסימום של יזמה, רוח-בוטחת וגמישות בפיקוד ובקרב.

* הסקירות הניתנות כאן משמשות מעין המשך למאמרו של ג'ורג' מרה, "חיל הרגלים החדש של צרפת", אשר נתפרסם בחובר' ע"ב-ע"ג של "מערכות".

ו"סוֹת רִים" — התקפה מזה, והגנה — מזה). אדרבא: סקירות אלו (כפי שמעיד עליהן שֶׁמֶן הכולל) מצטמצמות בנושא מוגדר אחד: תקנון-התמרון משנת 1951: וביתר דיוק — חלק ב' שבו: — "הקרב".

שלהם (כגון זו, למשל של ריווי החלל הגיאוגרפי ע"י כוח-האדם המצוי; או זו של מב-צעים-מש-הים; או — ניצול תכליתי מכסי-מלי של החימוש, מבלי תלות-יתרה בו) אינו, לאחר הכל, כה שונות ורחוקות מאלו של צבא-צרפת, ודאי שימצאו ענין בחיפושיהם ונסיונותיהם של מפקדים ושרי-צבא אשר הנם צאצאיה ויורשיה של מסורת צבאית גאה — מבלי שהתענינות ערה זו תחייב חיקוי של כל דבר אשר ייראה כבלתי-מבוסס מעיקרו או כבלתי-מומאם לציניי מציאותנו אנו.

שתי הסקירות נבדלות ביניהן לא לפי הבחינות השונות של תקנון-הקרב החדש: המציין כלי-אחת מהן הנו המקור בהן נתפרסמו (ועליכן אולי — גם גנן של גישתה): הראשונה, שאובה מכלי-מבטא מקצועי המכוון אל קציני צבא-צרפת, והמופיע מטעם מזכירות-המדינה הממונה על חיל-הצבא; ואלו השניה — קובצה על ידנו מתוך גליונותיו של שבועון המשמש גם את שכבת הקצינים אך אולי בראש וראשונה, את חוג הסמלים-לפי-משלוח-ידם, והוא מבטא את ענייניהם החברתיים, החמריים וכיו"ב, וכן מאיר הוא את בעיותיו הכלליות של חיל-הצבא וגם עומד על שאלות-מקצוע מסוימות. לפי טבע וקדברים, אי-אפשר היה להמנע (על אף כמה קיצורים והשמטות) מהקבלת-מה בין שתי סקירות כאלו: אולם יש לקרוא בכללותן — ואז, ממילא, תעלה בפני הקורא, מכל אחת, תמונה משלה, בשתי תמונות אלו, הנם שמצויה בהן שותפות-מוצא רבה, ולפרקים — אף זהות-ניסוח, יהיה בכ"ז כדי להשלים אשה-את-רעותה.

אנשי-הצבא של מדינת ישראל, אשר כמה מהבעיות

פרקי-הארה בשבועון לסמלים ולקצינים

א. רוח

זה עתה נודע ברבים דבר פרסומו של "תקנון-התמרון הזמני לחיל-הרגלים", חלק ב': "הקרב". בתחומי של צבא, הרי זה תמיד בחינת מאורע-ממש שעה שמופיע נוסח תקנוני חדש העוסק בחיל-הרגלים. לאמתו של דבר, אין לך בעצם תמרון חיל-הרגלים אשר לא יהיה, בעת ובעונה אחת, גם תמרור-נם של כל החילות. חיל-הרגלים שהנו אחד היסודות הראשיים שבצבא, נזקק במידה רבה לעזרת החילות האחרים — ועם זאת, מתנה במידה רבה את פעולתם של חילות אלה — עד שאין איש בצבא היכול להת-יחס בשיוויון-נפש לגבי האורח בו ממלא חיל זה את משימותיו בקרב.

הדבר שהנך מתרשם ממנו, עוד בקריאה ראשו-נה — והמשתמע בבחירות גם מתוך הדו"ח למיניסטר-המלחמה, שניתן בפתח חלק זה של התקנון — הריהו הרצון להקנות לחיל-הרגלים תכונות תוקפניות ותמרוניות, אשר בלעדיהן לא נועדו לו בשדות-המערכה אלא מצבי "קפיאה-על-שמרים", זו המבשרת המוכרחת של רפיון-הרוח והתבוסה.

לאחר שנכתבו שורות-מבוא אלו לסקירות בענין תקנון-הקרב הצרפתי החדש — הגיעה אלינו רשימתו של סגן-אלוף י. בראון המתפרסמת במקום אחר בחוברת זו, והיא מטפלת באחת הנקודות המרכזיות הבאות לידי גילוי בתקנון עצמו ובסקירות המוגשות: — ענין "קבוצות-הקרב" גמישות-ההרכב, ודאי שאין ברישימה קצרה זו (ובעלה מציין זאת בעצמו) כדי לדלות את הנושא, ומה גם את כל מכלול הנושאים שבסקירות. עם זאת יש בה משום פתח רצוי לכירור העשוי להביא תועלת ניכרת להבחרת מושגים בתחומי הטקטיקה, הארגון והכשרת הגייסות. המערכת

מלחמה חדישה הנה מלחמת-תנועה. זוהי הנחת-היסוד, ממנה נובע כל תהליך השיקול. לא רק שלא יקשה על היחידות למצוא את המרחב הדרוש בשביל לתמרן (להבדיל מהמצב האופיני למלחמה-הראשונה, למשל) אלא שהמצב יחייבן לתמרן. על כן, כל נטיה להמנעות-מתנועה הנה עקרה והרת-אסון גם יחד — ויהא דרג-היחידה וגודלה אשר יהיה; ויהי המצב בו מדובר כאשר יהיה. אין התמרון שמור לפעולות-התקפה בלבד; הוא הנו בגדכ הכרח גם בהגנה ונקל להרגיש מתוך התקנון החדש את הרצון להעביר את אותו "משב-הרוח" דרך כל מצבי-הקרב: — זו הרוח הלוהטת של חיפוש האויב, למען תקוף אותו ישירות והשמידו. התמרון ההכרחי הזה, כאשר רוצים בו רצון לזהט, מטרה אחת לו לגבי איש-הרגלים: להגיע לידי היאבקות גוף-אל-גוף. וההגדרה הניתנת לחיל-הרגלים, כבר בשורותיו הראשונות של התקנון, אומרת מה הנו חיל זה ומה עליו לבקש. "על חיל-הרגלים מוטלת המשימה הראשית בקרב. הוא הנו חיל הקרב-מקורב, הנערך רגלי עד אל היאבקות גוף-אל-גוף. ודאי

ההוראות התקנוניות שב"תנ"ך-הרגלים" המחדש אינן, בכללן, חדשות; הן כבר הופיעו בתזכירי ההדרכה החלקיים, אלא שהיו פזורות בהם. עתה, משכונסו ותואמו, הרי הן מהוות תוצאה-כוללת אשר יותר משגנה חדשה הריהי בגדר מי "שנתחדשו עלומיו".

וראשית דבר: אין הן חלות אלא על הקרב של יחידות חיל-הרגלים. עד לדרג של הבטליון (כולל הבטליון) — ואין הן עוסקות אלא בתמרוננו של חיל-הרגלים גופא, בלי להכנס לתחומו של שיתוף-הפעולה עם החילות האחרים שלגביו שומר על מלוא תוקפו. "התזכיר הארצי על קרב חיל-הרגלים בשיתוף פעולה עם החילות האחרים".

התקנון החדש עוסק בין השאר בהגדרת מונחים: כי תחילה יש להגיע לידי הבנה מוסכמת לגבי משמעותן המדויקת של המלים שמשמשים בהן. ההגדרות הרבות הניתנות בו, במידה שחל בהן תיקון לעומת הנוהג הקודם, מתאמצות למצות בראש-וראשונה את הרוח — יותר מאשר את האות — של המונחים הנקוטים. הרי שבתור יורשו של הקלנע (Voltigeur) מופיע הכמן-הקלנע; ותחת היחידות של רובאים-קלנעים באות יחידות "קרב"; באופן זה רצה התקנון לציין, בהדגשת-יתר, את אמצעי-היסוד העומדים לרשותו של הלוחם-הקדמוני — וכן את האפשרות לצרף, בתוך יחידה שנועדה להלחם בצותא, לא רק את הקלנעים והרובאים בלבד אלא אף את משמשיהם של כלי-הזין אשר לרגלים.

בהירות הגיונית תוכנס מעתה במיונם של כלי-הזין "הרגליים" לסוגיהם; יהיו אלה: — כלי-זין קלים — התואמים את הלוחם-הבודד; כלי-זין כבדים — למחצה מ"5 ועד 20 ק"ג משקלם — שבשימושן של המחלקה והפולגה; וכלי-זין כבדים (שמשקלם עולה על 20 ק"ג), המופעלים ע"י הגדוד. ויש לציין, כי נתוני-היסוד, שהתקנון מספק אותם, לגבי האפשרויות של חימוש זה — מצטמצמים, ברוב תבונה, בציוני הטנחים וקצב-האש העשויים להתבצע בפועל בשדה-הקרב — תחת שיצטט את התכונות הבליסטיות-כלליות, שאין בהן משום ענין ישיר לנתון בקרב.

לבסוף, ההבחנה הבהירה שנוקטים בה בין "אזור-הפעולה" של יחידה — לבין "החזית" של אותה היחידה, וה"עומק" שלה, מבליטה באופן ברור את העובדה כי במלחמת-תנועה, גם באם אין כל יחידה

אין מדובר בהסתערות על האויב, במכת-כידונים, בכל מקום בו יפגשוהו. את ההיאבקות גוף-אל-גוף החדשה מבצעים ברימון או בתת-מקלע. ולעתים — בסכין. כאן — הצגה חריפה: מהי משמעותו של קרב-הרגלים, כשהללו נשארים לבדם, ברגע בו קרבו אל האויב מכדי שיקבלו תמיכה מהחילות האחרים, זו "הדרמה של 200 המטר האחרונים" — בה להטו הלוחם של הרגלי ותבונת-תפיסתו, וכן כושר-סבלו הגופני — הנם הגורמים המכריעים היחידים; והו הקרב של הרמן-הרובאי, זה הלוחם-הנבחר, מכשיר מופלא של המלחמה, נכון ונלהב, המשיג את ההכרעה במידה שוה בשל ערכו האנושי — כשם הוא משיגה ע"י תמרוננו וע"י חימושו.

תמרון, הסתערות — אלה הם שני המונחים שבהם ניתן להגדיר את רוחו של תקנון חדש זה. אולם יש בו יותר מזה. הרצון היה לתת בו למבצעים נתונים מדויקים על אפשרויותיה הממשיות של יחידת-רגלים.

ודאי, נתונים אלה נשארים בגדר אמות-מידה בלבד; על כל פנים, מעלתם היא שיש בהם כדי לשמש מעין תריז בפני חישובים בלתי-מבוססים. בהתקפה, מאפשרים הם לקבוע מושג מציאותי על מה שניתן לדרוש מגדוד, מפלוגה; אולם ערכם זה רב עוד יותר שעה שהנם נקוטים בהגנה; כי בזו האחרונה מיעוטם של האמצעים מביא, בדרך הטבע, לידי הנטיה להפריז בשטחם של האזורים שניתן להחזיק בהם. התקנון החדש מזהיר בפני האשליות.

תעודה זו, שהנה פרי השכל והאמונה גם יחד, עושה את חיל-הרגלים לחיל נבחר, המצריך אנשים בעלי תכונות רכות. יש בו משום מתן-אימון ביכולתה של האומה, הואיל והיא פונה אל אוצרות סגולות-הלוחמים אשר נתגלו בתולדותיה. — ואשר מקרה טרגי מהעבר הקרוב, אינו יכול, ואינו צריך, להשכיחם.

תעודה זו, המגבשת-בתמצית את נסיונו של שתי המלחמות האחרונות, מנסה לסכמו — על מנת שאפשר יהיה לזכות בשדות-מערכה העתידיים, במחיר דם מועט יותר, בנצחון ובהצלחה.

בסיכומו של דבר, הריהו מנשא את איש-הרגלים הצנוע ומציבו בראש פירמידת הלוחמים, ואפשר לסכם תקנון זה, תעודת-היסוד להדרכתם של אנשי-הסגל שלנו ושל גייסותינו הצעירים, במשפט, הבא: "קיימו את הכרת האפשרי; אולם, משעשיתם זאת — תמרנו! גשו אל האויב, למען ראותכם אותו מקרוב, בעיניכם אתם! ואזי תהיו בלתי-מנוצחים!".

הערות מתוכה — על מנת להגיע אח"כ לידי היאבדות גוף-אל-גוף. את התנועה בקלות ובדרך חסכונית אפשר לבצע רק אם יודע חיל-הרגלים לנצל את פני-הקרקע כדי להסתנן. אולם ההסתננות מחייבת את בקשת הפינות והמעברים שאינם מוכים באש האויב; וקיומן של פינות כאלה אין לשערו, בודאיות, אלא בתוך איזור שיהא רחב יחסית. ברור כי באיזור צר-ממדים, יפחתו הסיכויים למצוא כגון אלה בתוכו. אך, משנפתח הפתח המוליך אל פנים מערך-עמדותיו של האויב, — אז ראוי להפעיל שם את מכסימום עצמת-הלוחמים. על כן: תחילה — עריכה דלילה ומפוזרת של הכוחות (להסתננות, חדירה ו"פתיחת-פתחים"); ולאחר מכן — דוקא ריכוז האמצעים (למהלומה מברעת ולהשתלטות). ברור הדבר כי שנים אלה יחד מצריכים גמישות רבה במבנה מערך-הכוחות כולו.

התמרון ההגנתי אף הוא מושגת על ניהוג תוקפני, על בקשת האויב, שהעיון להדור לתוך מערך העמדות שלך, והשמדתו. מערך עמדות-המגן הנו צירוף-כולל של "מרכזי-התנגדות" (המקבילים לגדוד) ושל "נקודות-משען" (המקבילות לפלוגה), אשר לפנייהם ערוך מחסום-האש של כלי-הזין השונים — צפוף, מתמשך ועמוק.

אולם, האזורים שמחזיקים בהם בפועל על פני הקרקע עשויים לשמש בשני תפקידי-קרב שונים: כאזורי "תקיעת-יד" אשר יגנו עליהם במקום עצמו — וכבסיסי-מוצא, להתקפות-נגד; ובשל ריבוי הדרכים הפתוחות בפני האויב לא ניתן לראות מראש האם יחידה מסוימת תצטרך להתגונן במקום עצמו — או לצאת להתקפת-נגד. כל יחידת רגלים הנתונה בהגנה תהיה, איפוא, בעלת שתי משימות: — האחת — של הגנה תקיפה; האחרת — של התקפת-נגד. ומובן כי זו האחרונה, חייבת להיות מוכנה מראש; וכשבא הצורך — יש לבצעה בהתאם לכללים הנקודטים בהתקפה.

כזה הנו מבנה-המושגים הכללי של תמרון חיל-הרגלים. משתמע מתוכו הצורך בסיעוף גמיש, ומש-תנה מאוד, של יחידות — בהתאם למשימות אשר יוטל עליהן לבצע (**). וכן — דבר שהוא מעובדות-

* Centres de résistance
** Points d'appui

(**). המלה "סיעוף" נקוטה כאן תור נסיון למסירת חוכנו של המושג "Articulation" (באנגלית ובצרפתית), "Gliederung" (בגרמנית), "расчлененность" או "разъединенность" (ברוסית) שפירושו: — חלוקת גוף לחלקים וחלקיקים אורגניים, וזו הכנסת גמישות במבנהו ובאורח הפעלתו.

1870 — 1950

יכולה לתפוס תפיסה-של-ממש אלא חלקת-שטח הנקבעת ביסודה ע"י ממדיה-היא (דהיינו, בחזית ובצומק נתונים) — הרי ישנה לה בדרך כלל האפשרות, גם מבלי שתפריע ע"י כך לשכנותיה, לתמרן על פני חלק מסוים של השטח, שהנו נרחב יותר מתחום הערכותה-היא על גבי הקרקע; והלא חלקה זו, בכללה, הנה אותו חלק של השטח בו נושאת היא באחריות — והוא המהנה את "איזור-הפעולה" שלה.

במסגרת כללית זו, מטרתו של תמרון תוקפני הנה להביא את עיקר-הכוחות של היחידה, כשהוא מחופה באגפיו (ובאם יידרש הדבר — גם בעורפו) עד אל עמדה כזו אשר לפי מצבה לעומת מערך האויב יוכל עיקר-הכוחות האמור לתקוף ממנה את האויב מן האגף; ומוטב — אפילו מעורפו.

אולם, כיצד להגשים תמרון כזה? התשובה היא: ע"י שלושה מעשים, הבאים כזה אחר זה או המתבצעים במקביל: תחילה, לרכוש את עליונות-האש לעומת היריב; לאחר מכן, להשתמש בעליונות-אש זו על-מנת לבצע את העתקת הכוחות; ולבסוף, להבטיח את בטחונו של כלל-המערך אשר לך. בסיכומו של דבר, עליונות-האש — המושגת באמצעות כלי-זין כבדים וכבדים-למחצה — היא המאפשרת את העתקת הכוחות, את תנועתם של כלי-הזין הקלים (או, אפשר, גם של הכבדים-למחצה) עד אל עמדה הנוחה לעריכת הס-

אי־שקט זה לא נעלם מעיני המטה־הכללי של חיל־הצבא, אשר דאג לכך כי לא תהיינה שום השהיות בחקר החומר לתקנון החדש, — ובחדשי יולי־אוקטובר 1951 אישר המטה הכללי את ניסוחם הסופי של חלקיו: תחילה — חלק ב' רג' ולבסוף — א'.

תקנון זה, שהנו סינתזה של הלכה שהופק מן המלחמות האחרונות, ישמש מעתה בסיס להדרכת חיל־הרגלים. הוא הנו תעודת־היסוד אשר אנשי הסגל של חיל־הרגלים ציפו לה. תעודת־יסוד „אשר אחי־דוּתה תהיה עשויה להקל עליהם את פעולתם כמד־ריכים“. התקנון מכיל את שלושת החלקים המסור־תיים: חלק א': הדרכה טכנית ומבנה־מכונס; חלק ב': הקרב; חלק ג': השירות בשדה.

חלק ב' שלו („הקרב“) תומך את יתדותיו בתוך מציאותה של מלחמת־התנועה — שמשמעותה, לגבי היחידות הקטנות, הוא בידוד יחסי, והצורך לחפות על עצמן מכל הכיוונים. במסגרת כללית זו מאשר התקנון מחדש, בניסוח נמרץ, את האמונה בחשיבותה המכרעת של האש ובעצמתה המוחצת; הוא מזכיר שוב את ההכרח בנוהג תוקפני נחרץ, אם כי שקול — וזאת, מאחר שכל הנהגת־קרב סטטית מועדת מראש למפלה; והוא מדגיש, ביסודו של דבר:

— מחד־גיסא, את התעודה־הראשה הנועדת לרמן הקלנע;

— מאידך־גיסא, את המושג של „צירופים טקטיים וזמניים“, אשר כבר הוארה בהוראה־המשנה שנתוס־פה על „התזכיר בענין כיתת־הקלנעים ומחלקת־קלנעים“.

יחידותיהם של הרובאים־קלנעים הופכות ל„יחיד

היסוד החשובות שבתקנון החדש — גופי „הקרב“ כולם יהיו גופים „לפיה־הזמנה“ — שנתכוננו ברגע הצורך, ובהתאם לטיבו של צורך זה — ויהיה דרג היחידות האמורות כאשר יהא. המחלקה, שהיא הקטנה שביחידות המסוגלות עדיין לתמרן (דהיינו, לצרף בתוכה צירופים של אש, תנועה והלם) — תסתעף למספר מסוים של „כיתות־קרב“ — שהרפבן, הרחוק מלהיות קבוע, יכלול מספר ידוע של חוליות רמנים־קלנעים ושל כליו־זון כבדים־למחצה (הגם שלצרכי חיי היום־יום תתקיימנה בתוך המחלקה „כיתות־קבוע מאורגנות“).

כאן מונח הגרעין המהותי שבתקנון חדש זה; ומובן מאליה, שלא ניתן לסכם כאן במספר משפטים את כל ההוראות הדנות בפרטיו. אותה מגמת התמרן מופיעה מחדש בכל דרגי היחידות במסגרת רחבה יותר או רחבה פחות, הכל לפי האמצעים האורגניים של היחידה האמורה — וכן לפי אמצעי החיזוק שיצורפו אליה, ואשר יהיה בהם כדי לאפשר את הפיכתו של רגימנט רגלים — ל„צירוף טקטי“; של גדוד ל„צירוף משנה טקטי“; ואפשר, אפילו, של הפלוגה — ל„תת־צירוף טקטי משני“... והרי כאן לא רק מונח חדש — אלא גם מושג שהנו בגדר חידוש ומחדש ברגימנטים־הרגלים של צבאנו.

ג. לסיכום המסקנות הטקטיות

תקנון זה — ההכרח בו החל להיות מורגש לאחר שבקרב אנשי הסגל של חיל־הרגלים נתעורר אי־שקט מסוים. היות ולא היו לרשותם אלא תעודות בעלות אופי חלקי בלבד, הרי לעתים קרובות לא היה באפשרותם לקבוע, איזו מן התעודות הללו תוקפה עומד וקיים.

דו"ת הקרב" — לעומת יחידות הליווי ויחידות הפיקוד, אשר מבחינת המציאות הטקטית, בדרך כלל אינן משתפות עצמן, בתור שכא"ל, בקרב; ולעולם אינן נלחמות בהרכב האורגני. יחידות קרב אלו מהוות את השלד:

— הן של "תת צירוף טקטי משני", באם המדובר הוא בפלוגה.

— הן של "צירוף משנה טקטי", באם המדובר הוא בגדוד.

בתוך המחלקה, נבנות כיתות הקרב מדי פעם, "לפי ההזמנה" — היות וכיתות הקרב לפי המושג החדש שבתקנון הנה, מיסודי של דבר, בעלת הרכב זמני, שמתהווה:

א. מחוליות רב. מכליזין קיבוציים (שכולם מסוג אחד, או שהם מסוגים שונים) — במספר משתנה "מעורבים" יחד; והרכב זה נקבע כמסקנה מהמ-

שימה שיש להטיל על הכיתה, ומתנאי השטח. בדרג של הכיתה תופס מעתה את המקום הראשון הרמן הקלנע, זה מומחה הקרב המובהק, הלוחם הנבחר בהא"הידיעה. כל שאר הלוחמים אינם פועלים אלא על מנת לספק לו, בשעה ובמקומות הדרושים, את האש ואת האמצעים הנחוצים לו כדי להביא את ההתמודדות האכזרית העל-אנושית הזאת, אשר קרב-רגלים שמה, לידי מאבק גוף-אל-גוף, ולהשמדת היריב.

ולבסוף, מגדיר חלק ב' את תעודת חיל-הרגלים, אשר הנה —

להשמיד את האויב:

— בהתקפה, כשהלו מגן על האיוור שעל חיל-הרגלים הוטל לתפסו.

— בהגנה, כשהלו מנסה לכבוש איוור התפוס בידי חיל-הרגלים.

הדיון בבמה ל קצינים

כלל את פעולתו של חיל-הרגלים, אלא שכולו רווי ממש רוח-חיליות. בתחום קרב יחידות-רגלים ועירות, מוסיפה ומטפחת התעודה החדשה אותה רוח עצמה אשר הביאה, מראשית שנת 1950, לתיקונים ולהשלמות אל הנאמר בתזכיר משנת 1946 בענין כיתות הקלנעים ומחלקת-הקלנעים*.

התקנון תוקע את יתדותיו במציאותה של "מלחמת-תנועה", אשר משמעותה לגבי היחידות הקטנות היא — בידודן היחסי, וכן צורך לחפות על עצמן מן האגפים ומן העורף — באופן ששוב אין

אי-אפשר לו לתקנון כי יהיה בגדר "חידוש". אין הוא אלא ביטוי וכינוס למושגים אשר הלכו ונתגבשו לאט-לאט בהכרתם של אלה, שעליהם הוטל לפקד על היחידות באש, ולהכשירן — מבעוד ימי-שלום — למשימות הצפויות להן בימי-מלחמה. על כן מקיים תקנון-התמרון משנת 1951, כ"רקע" לעצמו, את ה"תזכיר על קרב-הרגלים בשיתוף עם החילות האחרים"; אותו תזכיר, לא זו בלבד שהוא מגדיר את המסגרת הבינ-חילית, שמחוצה לה אין לתאר

והחלו מכנים רובאי-קלנע זה (קלנע — אינו אלא נסיון למסור את משמעות המלה "Voltigeur" שפירושה בעצם: "הפונה בזריזות לכאן ולכאן") בהגדרה חדשה, "הרובאי הרמן"; ואילו המונח המחדש עתה, רמן-קלנע — פירושו: דגש יתר על משימה זו של הקרב במהודק המובהק, הביטוי "יחידת-קרב" (למעשה: "כיתת-קרב"; "מחלקת-קרב"; "פלוגת-קרב"...) נפגש בשנים האחרונות לעתים קרובות בלשון הצבאית הצרפתית (השביצ-רית), כציון ליחידת-משנה של חיל-הרגלים המורכבת מכל היסודות הדרושים להנהלת הקרב, — להבדיל מ"יחידות-אש" או "יחידות-סיוע"; ועל כן, בא המונח "כיתת קרב", או "מחלקת קרב", להדגיש את המיזוג האורגני של כלי-הזין האינפנטריים השונים במסגרת יחידת-המשנה הלוחמת.

בשביל להבין את נקודת-המוצא של התמורות במונחים, שמקצתם צוינו כאן — יש לזכור כי בעשרות השנים האחרונות היה מקובל הביטוי רובאי-קלנע ("Fusilier-Voltigeur") בשביל לציין את חילי-הרגלים שלא היו מקלענים, או שמישהם של כלי-נשק קיבוציים אחרים, אלא פעלו בתורת רובאים מובהקים. הביטוי "Voltigeur" — מקורו במסורת מתקופה נפוליאונית, והיה זה הכינוי, של פלוגות החיילים קטני-הקומה והזריזים, שהיו משמשות בתורת פלוגת "חיל-הרגלים הקל" שבגדוד — ובתוך הגברדיה-הקיסרית נתקיימו אף רגימנטים שלמים שכוננו בשם זה; — ומשום מסורת זו, נתקבל השם בזמננו לציונר-במיוחד של הרגלי. שאינו עמוס במשאנשק מיוחד. אכן, עם התגברות הנטיה להדגיש את קרב-המגע בתפקידי-הלחימה של הרגלי — יש

הן תופסות בפועל את מלוא שטחו של אזור-הפעולה שלהן, או שאין הן מתקדמות למלוא רחבו. הוא מזכיר שוב את ההכרח שבנוהג תוקפני נחרץ, אם כי שקול, היות וכל הנהגת-קרב סטטית מועדפת מראש למפלה.

במסגרת כוללת זו מטעים התקנון, ביסודו של דבר, את המושג של "צירופים טקטיים זמניים", מחד-גיסא — ומאידך-גיסא את תפקידו הראשון במעלה של הקלנע בכל הנוגע להבטחת התפתחותו של התמרון: בין שאותו תמרון מתרחש בסיטואציה תוקפנית, או בסיטואציה הגנתית.

* * *

אין לך דבר המשתנה והולך יותר מאשר סיטואציות-של-קרב. ואם הנך קובע מראש מבנה-קבע, מעין "טיפוס-אחיד" של יחידות קטנות — הנך מוליך ממילא, לקראת נקיטה בפתרונות "בינוניים", "ממוצעים", לבעיות הקרב; פתרונות אשר רק בתורת יוצא-מין-הכללי יהיה בהם כדי לענות על דרישות המקרה המסוים ולהלוו אותן. והו הטעם מדוע התקנון משנת 1951 קובע את העיקרון של צירופים (או קיבוצים) זמניים, אשר הרכבם — וכן סיעופם הפנימי — נקבעים "לפי ההזדמנות"; והרי נהיה אותה דרך עצמה, בה הלכה ההדרגה שניתנה, החל מ-1930, "בביה"ס להשתלמות קציני חי"ר וטנקים". נהגו אז לפרק את פלוגת-מכונות היריה ולצרפה, חלקים-חלקים, אל הפלוגות של "רובאים-קלנעים" — לפי משימותיה של כל אחת מהללו. ודורב-האש אשר מפקד הבטליון שמר לעצמו — היה מופעל, לאמתו של דבר, כתגבורת-האש שניתנה ברגע קריטי לאחת מפלוגותיו.

בהשראתה של רוח זו אפשר היה לראות, במערכת-סומה ביוני 1940, גדר צרפתי כשהוא מפורק ל-3 צירופים-זמניים: הראשון — פלוגה אחת של רובאים-קלנעים, מחלקה אחת של מכונות-יריה + 2 תותחים בני 25 מ"מ (תותחים נ.ט.); השני מנה: — פלוגה אחת של רובאים-קלנעים + 2 מחלקות מכ"י + 2 מרגמות בנות 81 מ"מ; השלישי — שהוחזק ברזרב, לצורך התקפת-נגד לכשתבוא השעה לכך — הכיל את היסודות הקלים, המסוגלים לפעול בראש וראשונה ע"י תנועה: פלוגה אחת של רובאים-קלנעים (שהועמדה על שתי מחלקות בלבד).

נסיון זה — אשר נתגלה כנסיון ברה"צלחה במסגרת הצרה בה התנהל — וכן נסיונות אחרים, באותה רוח עצמה, עוררו את הצורך להביא את העקרון לידי הכללה. וכן אין עוד לצמצם נוהג זה ל"צירוף לפי הזמנה" אשר במרכזו תעמוד פלוגת

רובאים-קלנעים, כי אם באותה המידה יש לנהוג כך גם לגבי צירוף, שבמרכזו תעמוד מחלקה. ובתורף אותו רעיון עצמו לא תהיה עוד המחלקה מורכבת משלושה יסודות-משנה הוהים אחד עם השני, כי אם משניים שלושה או ארבעה יסודות-משנה, אשר מפקד המחלקה הרכיבם, וסיעפם סיעוף-הפנימי, לפי "הזמנתו" של המצב הנתון, למען ימלאו את משימתן בתנאים הטובים ביותר.

מאז נראה זה כברור מאליו, כי יחידות הרובאים-הקלנעים תהפכנה ל"יחידות-קרב" (מונה חדש הנקוט בתקנון זה), המקבלת תוך כדי הקרב תגבורות הבאות מפירוקה-לחלקיה של פלוגת-הליווי (הסיעה).

לענין הפעלת יחידות-הליווי יש עוד להעיר את ההערות הבאות:

1. — "מחלקת-הליווי" אינה עוד אלא ביטוי נוח לצרכי חיי הקסרקטין או מחנה-הצבא הקבוע; אולם אף היא מתפרקת, חלקים-חלקים, "לפי ההזמנה" — או שמשמשה, בכללותה, תגבורת לאותה יחידת-משנה שהוטלה עליה משימה המצריכה את נוכחותם של המרגמות ושל מטילי-הרקטות.
2. — צימודם-יחד של מקלע-קל ושל מטיל-רקטות — הפסיד, בסופו של דבר, כל אופי של כללי מחייב.

מעתה הכרח הוא להבין כי תא-הקרב הראשוני אינו בגדר התגשמותו על-פני-הקרקע של איזה קיבוץ של אנשים וכלי-נשק אשר הגיח מתוך לוח-התקנים — כי אם נהפוך הוא: — זהו צירופם של אנשים וכלי-נשק שהורכב ע"י מפקד המחלקה לפי הדרישה (ההזמנה) של המסיבות; דהיינו — בתוקפם של הסיטואציה הטקטית ומבנה השטח.

* * *

תא-הקרב הראשוניים, שעה שהם נעים ומעתיקים עצמם, אלה לעומת מצבם-הנתון של אלה — אוסרים את הקרב ומגשימים את ה"תמרון" אשר עלה במחשבתו של מפקד המחלקה, או של מפקד הפלוגה. אולם, אף תא-ראשוני שכזה אינו מעתיק עצמו ממקום למקום כגוף שלם. מהיום אותו אנשים — והללו מעתיקים-עצמם על פני השטח, אלה לעומת מצבם-הנתון של אלה.

פירושו של דבר הוא, כי תמרון נפתח על ידי תנועתו של קלנע, או של קומץ קלנעים כשהללו מנצלים את פני-השטח, ומסתננים אל תוך איזורים שאינם נתונים לאש האויב.

האומר: "תמרון" — אומר: "תנועה". ואלו האומר: "תנועה" — אומר: הרגלי-הקל, הרובאי,

הקלנע". ודאי כי משנתונים הגיסות במגע ישיר עם האויב לא תתכן תנועה כזו כלל בלי סיוע האש. אולם במה דברים אמורים: — באש, העומדת לשרותו של הקלנע — ולא בקלנעים אשר תעודתם הראשונה תוגבל לכך, שיהא עליהם לאבטח את כלי-הזין האובטומטי המקיים אותה אש.

אכן, תפיסה אחרונה זו אותה הורשה לנו מלחמת-העולם הראשונה. ותפיסה זו היא אשר שימשה כהשראה בשעת ניסוח התקונים משנת 1920 ומשנת מלחמת-עמדות, כזו שניהלנוה ב-1916, 1917. ובכל זאת, הרי חיל-הרגלים הגרמני, זה שבאופניכיות הגדולות של לודנדורף באביב 1918, ניתק את קשריו עם הלכה זו — על מנת להחזיר את יתרון-התפקיד ל"רובאי המסתנן".

והלא התקפות-רבתי גרמניות אלו הבקיעו עמדות אל תוך החזית הצרפתית. היחידות הצרפתיות עמדו כשאגפיהן חשופים. התמרון — שבחזית רצופה היה בלתי-אפשרי — חזר וזכה במלוא ערכו הקודם. חיל-הרגלים מאומן-היטב ידע להסתנן אל תוך החללים הריקים שבמערך אויב.

והנה, התמעטות עצמות-הלוחמים — וכן התרחבות זירות-המבצעים — לא תאפשרנה עוד בעתיד, פרט לסיטואציות צרות-היקף ומקומיות, כינון חזית רצופה. מערך-הקרב של היחידות יכלול באורח תקין חללים-ריקים בין יחידות-המשנה שלהן. ומכאן — הכרח להעניק לחיל-הרגלים אחוז ניכר של קלנעים על מנת לאפשר לו לתמרן, ע"י שיסתנן דרך אותם חללים-ריקים.

תהיה עצמתה של האש אשר תופעל כאשר תהיה — והכרחי הוא כי אכן תופעלנה פעולות-אש מוזנות תחמושת, ממושכות למדי ומכוונות-היטב, כלפי מטרות שנבחרו בשיקול — הרי תשאר ללא תוצאה-של-משל אמתית במהלך המערכה אם הקלנעים לא ינצלו אף את התאטות הקלות-ביותר באשן של האויב אשר הושגו כתוצאה ממאמץ האש "הידי-דוית" לשחקו.

מכל אלה נובע ההכרח, לגבי מחלקת-הקרב

ופלוגת הקרב, שתמנינה בשורותיהן אחוז ניכר של קלנעים. פעולתם של אלה, של פרטים הפועלים לפי יוזמתם — היא הנותנת לחיל-הרגלים את תכונות הזרימות והגמישות אשר לו. הרובאים-הקלנעים הם המטביעים לתמרון את חותם קצבם — והם-הם המגיעים, לבסוף, בתמרון זה להסתערות ולידי מכת הלם, באם האויב עודנו נאחז בעמדותיו.

חיל-הרגלים, אשר יועמד על החימוש בלבד, ויהיה אפילו חימוש רב-עצמה ככל שניתן לתארו, אך החסר רובאים-קלנעים — יהיה חיל-רגלים סטטי ומשוק.

* * *

התקנון משנת 1951, בדומה להוראות-התיקון וההשלמה מ-3.1.50, מתנגד לכך שכיתת-הקרב תהיה לתא בעל הרכב בלתי-משחנה. נהפוך הוא: רצונה, כי גמישות קיצונית תשרור בסיעופה-הפנימי של המחלקה.

כן מתנגד הוא לכך כי תכליתו המהותית הראשית של תא-הקרב לשרת כלי-זין אבטומטי, (שמצמידים אליו עוד כלי-זין ג.ט.).

את האש רבת-עצמה מפעיל חיל-הרגלים על מנת לתמוך בפעולת הקלנעים; כי הללו הם יסודות-הקרב הקלים באמת שבשדה-הקרב. להם בלבד האפשרות להסתנן — ובתוקף עובדה זו עצמה, בסופו של דבר, גם להגשים את התמרון.

עת דומה כי הוגים צבאיים ידועים נוטים לאחוז מחדש במחשבות-המכוונות שבתקנונים הישנים — אף כי הללו תוקנו תיקונים מעמיקים כבר ע"י התקן בן משנת 1938 (האמת היא, כי אותן תקנון, בפרטיו, מעולם לא נודע לחוג הקצינים — ומעולם לא נלמד) — נראה כדבר רצוי לאפשר להכיר, ע"י שורות אלו, אחדות מן המחשבות-המכוונות אשר השראתן היתה רבה על עורכי תקנון-התמרון שקיבל עתה את אישורו של מיניסטר המלחמה הצרפתי.

המים מפסלים להם אפיקים בהתאם

לך קצת שפצו להם שופטים; הנה

עורך את נפחונן לפי האויב שפפיו

סוף-סוף

הוא עומד.